

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Динка Жорова Якимова-Касабова

/АМГИИ „Проф. Асен Диамандиев“/

/Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство./

относно

хабилитационния труд

„Проектиране на костюми за

„Баядерка“

за придобиване на академичната длъжност „Доцент“,

8.2 Изобразително изкуство

(моден дизайн и дизайн на сценичните костюми),

обявен в ДВ 92/18.11.2022 г.

с кандидат

гл. ас. д-р Яна Олег Дворецка

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

Департамент „Дизайн“

София

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания

Кандидатът за конкурса, обявен в ДВ 92/18.11.2022 г., представя изчерпателна и прецизна документация. Тя покрива националните изисквания за конкурса.

II. Изследователска /творческа/ дейност и резултати

За приноса в областта на науката и сценичния дизайн присъждам на кандидата отлична оценка.

Д-р Яна Дворецка представя подробна информация относно проектирането и изпълнението на костюмите за балета „Баядерка“ по музика на австрийския композитор Лудвиг Минкус. С тази постановка през 2019 г. Държавна опера – Русе отбелязва Международния ден на танца – 29 май.

Текстовата част ни запознава със спецификата на дейността на костюмографа, работещ върху балетен спектакъл по класическо произведение, каквото е „Баядерка“. Д-р Дворецка подчертава значимостта на танцовия костюм в контекста на цялостния сценичен проект: „Въпреки че е само един елемент от цялото, създаването на костюмографска концепция изисква пълна синхронизация с другите елементи.“

Д-р Дворецка прилага паралелен анализ на двете пространства, в които дрехата битува – театралната сцена и модния подиум, за да очертае ясно различните параметри на творческата свобода. От една страна е налице рамката, в която трябва да се вмести художникът на танцовия костюм, а от друга – широкият мащаб на действие за модния дизайнер. Д-р Дворецка търси допирните точки между тях, като проучва творческите проекти на световни дизайнери като Хюсеин Чалаян и Ирис Ван Херпен.

Изключително увлекателно костюмографът разказва за последователността и логиката на творческите решения, свързани с познание за материите и символиката на цветовете, с внимание към детайла и движението на тялото. Откровеността, с която авторът споделя своите творчески проблеми, съпътствали проектирането на костюмите, ни прави съпричастни към редица сложни за разрешаване казуси и е ценен споделен опит за бъдещите творци.

Не на последно място трябва да се отбележи, че творческият процес не завършва с проектирането. Той продължава до самата премиера – в „Баядерка“ ясно личи авторската прецизност в процеса на изработване на костюмите, които са осъществени огледално на проектите.

Умението на автора да интегрира своите творчески решения в цялостния замисъл на спектакъла и същевременно да съхрани идентичността си е важен индикатор за висок професионализъм и за умението за ефективна работа в екип.

Разказът на д-р Яна Дворецка за „Баядерка“ е свидетелство за прецизно предварително проучване на главните образи и на тяхната биография – важна предпоставка за успех на проектирането. Машабността на професионално завършения проект заслужава най-висока оценка и респект към квалификацията и компетентността на д-р Яна Дворецка.

Кандидатът представя и богата палитра от 27 на брой реализирани спектакли, в които участва като сценограф и костюмограф.

Към своята кандидатура авторът прилага документи за множество съавторски участия в ежегодните модни събития на Фондация Иван Асен 22:

За филма „+7 hours“ (в екип): Номинация и награда за най-добър костюмен дизайн на Sarajevo Fashion Film Festival, награда Big See Fashion Collaboration Award 2020, Номинация и награда за най-добър костюмен дизайн на 12th La Jolla Fashion Film Festival and International Fashion Film Awards 2021.

В наукометричната таблица д-р Яна Дворецка представя участието си в четири творчески работилници:

- Уъркшоп „Естествено багрене и екопринт“, 28 – 30 юни 2021, НБУ
- Уъркшоп и лекция „Устойчива мода“ в рамките на фестивала „Absolut Creative Space“, 3 – 9 юни 2016, София, хотел „Родина“
- Уъркшоп „Багрене на платове с естествени багрила“ в рамките на събитието „Biologie Raw“, февруари 2018, GENERATOR
- Уъркшоп с ученици от 88 СОУ като част от образователна проглама „Деца в музея. Ателие в движение“, 3 декември 2015, Музей на НБУ.

Д-р Дворецка е и ръководител на майсторски клас „Slow Fashion: Natural Dyeing“ в La Escuela de Arte y Superior de Diseño y de C.R.B.C. de Burgos, април 2019, Бургос, Испания

III. Съавтор в научни трудове

Кандидатът съобщава за следните **цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация:**

- 1. Попкочев, Траян, Бонка Гергинова и Тереза Карамангалова.**
Проблеми на социалната адаптация на пътуващи ученици от малки населени места. Педагогика [онлайн]. 2015, (2), с. 169-181.
[прегледан 17 август 2021]. ISSN 0861-3982. Достъпен на:
<https://www.cceol.com/> [с.176,180]
- 2. Танцовият спектакъл „Плацебо“.** Режисьор и хореограф ас. д-р Анна Пампулова и студенти „Танцов театър“, костюми ас. Яна Дворецка, ръководител ефекти гл. ас. д-р Николай Милев, визуални ефекти Петър Петров, УФЦ и Илия Шекерджиев, 2013.
Цитирана от:
Табакова, Желка. Танцовото изкуство - отворена система за иновативни танцови методи и визуални технологии.
Изкуствоведски четения [онлайн]. 2015, (2), с. 242-248. CEEOL. ISSN 1313-2342 [прегледан 17 август 2021]. Достъпен на:
<https://www.cceol.com/> [с. 245]

Цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране

Иванова, Петя. Символите и ритуалите като възпитателно средство в Димитровска пионерска организация „Септемврийче“. Българско списание за образование [онлайн]. 2020, (1), с. 85-109. [прегледан 10 септември 2021]. ISSN 1314-9059. Достъпен на:

<https://www.elbook.eu/cat.php?cid1=3>
[с. 97,108]

Кръстева, Зуниха Миркова. Сегментиране на българския пазар при стартиране на бизнес с дамско облекло. В: Алтернативни маркетингови решения на стартираща бизнес организация. Сборник доклади [онлайн]. Свищов: Стопанска академия „Д. А. Ценов“, 2017, с. 52-54 [прегледан 10 август 2021]. Достъпен на:
<https://dlib.uni-svishtov.bg/handle/10610/3347>
[с. 54]

Христова, Татяна. Модата на субкултурите от 80-те години на XX век до днес. Текстил и облекло [онлайн]. 2017, (11), с. 358-366. [прегледан 10 август 2021]. ISSN 2603-302X. Достъпен на:
<https://bgtextilepublisher.org/spisanie/pdf/2017-broi-11/spisanie-br11-statia-3.pdf>
[с. 336]

Hristova, Tatyana. Cloting - a choice and image of cultural identity. Проблеми на постмодерността=Postmodernism problems [online]. 2014, vol.4(1), pp. 80-87. [viewed 17 August 2021]. ISSN 1314-3700. Available from:
<https://www.cceol.com/>
[с. 87]

IV. Учебна и преподавателска дейност

В периода 2000 – 2013 г. кандидатът д-р Яна Дворецка е преподавател по моден дизайн към НБУ, Департамент Дизайн, и главен асистент в същия департамент от 2014 г. до настоящия момент.

В ролята си на дългогодишен преподавател към Департамент Дизайн тя активно участва в създаването на Магистърските програми „Мода и бизнес стратегии“ и „Стайлинг“, както и на обединяването им в една програма.

Активна е при актуализирането на Бакалавърската програма „Мода“ и майнър програма – втора специалност „Мода“. Изработва изцяло или в съавторство следните курсове:

MODB106 Форми и обеми в модата – I част

MODB206 Форми и обеми в модата – II част

MODB022 Въведение в модния дизайн

MODB709 Теория на модата

ООК1168 Модата като изкуство

ARTB648 Традиционни облекла и др.

Взема участие с проекти за облекла в „ПРЕСЕЧНИ ТОЧКИ“ – Изложба на преподаватели и студенти от департамент „Дизайн“, 2020 г.

Проектира костюми за „ЦВЯТ И ФОРМА“ – Изложба на преподаватели и студенти от департамент „Дизайн“ през 2019 г.

Създава модни скици за „ОТРАЖЕНИЯ“ – Изложба на преподаватели и студенти от департамент „Дизайн“ през 2018 г.

Участва с модни скици в „GENERATIONS“ – Изложба на преподаватели и студенти от департамент „Дизайн“, 21 май – 5 юни 2015 г.

Като главен асистент в специалност Мода взема активно участие в образователни или художественотворчески проекти със студентите:

Участие в проект „Майски дни на дизайна 2019“, финансиран от Централен фонд за стратегическо развитие (ЦФСР) на НБУ, ръководител проф. д-р Борис Сергинов

Участие в практически семинар „Мода“: Похвати в комбинирането на цветове и десени“. Работен семинар на Мила Атева, 24 март – 2 април 2018 г., финансиран от ЦФСР на НБУ, ръководител Татяна Пенчева-Георгиева

Участие в проект „Майски дни на дизайна 2018“, финансиран от ЦФСР на НБУ, ръководител проф. д-р Борис Сергинов

Участие в практически семинар „Мода“: Изграждане на цялостна концепция за модна колекция. Реализация на група модели под обща тема „Ив Сен Лоран – respect, inspire, discover, innovate, re-form, transform“.

Участие в работен семинар на Веселин Йорданов, финансиран от Централен фонд за стратегическо развитие, ръководител Татяна Пенчева-Георгиева, 7 – 8 юни 2018 г.

Участие в проект „Майски дни на дизайна 2017“ с ръководител проф. д-р Борис Сергинов, финансиран от ЦФСР.

Участие в практически семинар „Мода“: VERSUS – Контрастът като понятие в модата и дизайна“ – работен семинар на Евгения Попова и Клаудия Домс, ръководител Татяна Пенчева-Георгиева, 2017

Участие в практически семинар „Мода“. Fast Forward – Fashion Footprints. Изграждане на цялостна концепция за модна колекция.

Реализация на група модели под обща тема „Кристиян Диор, The New Look“. Работен семинар на Веселин Йорданов, финансиран от ЦФСР, ръководител Татяна Пенчева-Георгиева, 2016

Участие в проект „Майски дни на модата 2016“, финансиран от Централен фонд за стратегическо развитие, ръководител Татяна Пенчева-Георгиева

Като представител на НБУ д-р Яна Дворецка води публични лекции и художествено-творчески проекти:

Публична лекция „Идентичност и символизъм в българския традиционен костюм“ в рамките на Международна лятна академия за креативно мислене и дизайн процеси Know-How / Show-How. 2015, София, УАСГ.

Публична лекция „Terra Tinctoria – една бавна история за модата“, TEDxNBU, 2012, София, Учебен театър НБУ

Ръководител в проект „РЕТРО ТРАМВАЙ: Историята представя бъдещето. Fashion Revolution“, 2018

Ръководител на проект „We Wear Culture/Biophilia“ – дипломно модно ревю на студенти от БП Мода, 11.06.2018, GENERATOR, София

Ръководител на проект „Art is Everyday“ – дипломно модно ревю на студенти от БП Мода, 5.06.2017, GENERATOR, София

Ръководител на проект „Участие на студенти и преподаватели в модно ревю и изложба с екологична тематика“, София, 2017

Проектиране и изработване на костюми за театрален спектакъл „Котаракът в чизми“, Открита сцена „Сълза и смях“, с участието на 3 студенти от БП „Мода“

Проектиране и изработване на сценография и костюми за „Плешивата певица“, Учебен театър на НБУ, 2018, с участието на 3 студенти от БП „Мода“

Проектиране и изработване на костюми за театрален спектакъл „Троянки“, Учебен театър НБУ, 2016, с участието на 3 студенти от БП „Мода“

V. Административна и обществена дейност

Яна Дворецка работи по международния проект „Fashion Revolution“ като един от координаторите за България.

Тя създава бранд за „бавна мода“, фокусиран в устойчиви практики за производство на облекла. YOD се свързва с началото на устойчивото движение в модата в България и чрез него д-р Дворецка заявява и защитава своята активна обществена позиция за опазване на природата.

Посредством многообразието от културни изяви, в които участва или инициира като автор, Яна Дворецка допринася за обогатяването на обществения и културен живот в страната.

VI. Лични впечатления от кандидата

Богатият професионален и творчески опит на гл. ас. д-р Яна Дворецка включва реализирането на многобройни спектакли, изнасянето на публични лекции и издаването на публикации, интерпретиращи многоаспектно проблематиката на модния дизайн.

Предоставените данни и приложенията **по конкурса за заемане на академичната длъжност „Доцент“, 8.2 Изобразително изкуство (моден дизайн и дизайн на сценичните костюми)**, напълно отговарят на изискванията. С респект към цялостната дейност на гл. ас. д-р Яна Олег Дворецка давам своята положителна /отлична/ оценка в подкрепа на нейната кандидатура.

С уважение: доц. д-р Динка Касабова

